No. 1355 | 1851.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 4 OCTOBER.

AMSTERDAM, 3 October.

Herstemming voor den Gemeenteraad te Amsterdam.

Gisteren, ten 4 ure namiddags is door den Burgemeester dezer hoofdstad de uitslag bekend gemaakt van de 11. Woensdag plaats gehad hebbende herstemming van de nog ontbrekende negen leden van den Raad. Het is gebleken dat 3069 briefjes zijn ingeleverd, waarvan 10 van onwaarde zijn verklaard. Van de geldige stemmen zijn uitgebragt op:

D. D. BUCHLER . . .	1890	Mr. A. de Vries	1443
J. B. BEUKER . . .	1815	P. Langerhuizen . . .	1394
Mr. M. WIARDI BECKMAN	1759	Dr. E. C. Büchner . .	1350
Jhr. Mr. J. M. DEUTZ VAN ASSENDELFT.	1757	Mr. M. H. 's Jacob . .	1332
J. J. A. SANTHAGENS.	1756	Mr. A. A. Raël . . .	1248
Mr. A. BACKER Jr. .	1741	Mr. P. Lijndrajer . . .	1203
J. BOELEN JRz . . .	1619	Dr. A. W. F. Herckenrath	1198
L. A. BIENFAIT . . .	1524	F. C. Zillesen	1031
Mr. J. SCHIMMELPENNINCK Jz. . .	1477	J. F. Alberdingk Thijm	953

De negen eerstgenoemde heeren zijn alzoo tot leden van den Raad benoemd.

Onder de opmerkelijke plaatsen van de redevoering door den minister van binnenlandsche zaken gehouden naar aanleiding van § 10 van het adres van antwoord op de troonrede, behoort ongetwijfeld de volgende, welke wij niet zonder herhaald protest mogen laten voorbijgaan: »In welke rigting, aldus de minister, beweegt zich het onderwijs, vroeg de heer Groen vervolgens en hij antwoordde: Wij hebben godsdienst*looze* scholen. Nu wil de minister niet twisten over het stelsel van onderwijs, dat die spreker zou wenschen ingevoerd te zien, maar hij wil hem dit openhartig verzekeren, dat *het Ministerie geene andere wet zal voordragen, dan die strekken zal, om de zoogenaamde godsdienstlooze scholen te vestigen.* De spreker uit Almelo (van Hoëvell) heeft zich die uitdrukking van den heer Groen, betrekkelijk die rigting tot het vestigen van godsdienstlooze scholen aangetrokken en zich daarover eenigzins gekrenkt gevoeld. De minister volstrekt niet. Omdat hij, — en hij zal het vrijmoedig zeggen, — zeer goed weet, dat *godsdienstig* bij den heer Groen eene zeer *uitsluitende* beteekenis heeft, de beteekenis namelijk van het *dogma.* Hij toch stelt zich voor (en wie zal het hem ten kwade duiden) dat hij en hij alleen in het uitsluitend bezit is der godsdienstige waarheid. Dat heeft hij dikwerf geuit en het is ongelukkig, dat op dat gebied, verkettering een gewoon verschijnsel sedert eeuwen is. Maar niet alleen dat, hij meent ook dat hij in het uitsluitend bezit is van wat nationaal of niet-nationaal is, en dat is iets wat de minister wel aangaat. En in dat opzigt mag hij de stellingen van dien spreker niet zoo ligt voorbijgaan. Eene eerste reden dus waarom het gouvernement aan het verlangen van den spreker niet zal kunnen toegeven, is daarin gelegen, dat niet aan het gouvernement, maar aan de gezindheid een bepaald dogma toebehoort. De gezindheid heeft daarin volkomene vrijheid; de minister, het gouvernement eerbiedigt dat."

Wij gaan de aangehaalde meening van den heer Groen stilzwijgend voorbij, dat wij zouden hebben godsdienstlooze scholen. Die meening toch is niet, gelijk wij reeds gezegd hebben, van overdrijving vrij te pleiten, en komt niet goed overeen met die andere verklaring van den heer Groen, dat de Protestanten, in zaken van onderwijs, suprematie willen oefenen en die dan ook inderdaad oefenen. Uit deze verklaring vloeit voort, dat de openbare scholen, in 't algemeen genomen, geene *godsdienstlooze*, maar in waarheid *protestantsche* scholen zijn; welke konklusie volkomen overeenkomt met hetgeen betreffende den staat van het openbaar schoolwezen van openbare en algemeene bekendheid is.

Doch opmerking verdient het, dat de minister verklaard heeft:

geene andere wet te zullen voordragen dan die strekken zal om die zoogenaamde godsdienstlooze scholen te vestigen;

het af te keuren dat *godsdienstig* de beteekenis heeft van het *dogma*; doch

het *dogma* te willen eerbiedigen als het eigendom der gezindheid, waaraan echter het gouvernement zich niet zal laten gelegen zijn.

Het is de theorie der *absolute* scheiding van Kerk en Staat, welke in deze drievoudige verklaring gehuldigd wordt. De Staat ignoreert zelfs het bestaan van alle op een positief dogma gegrondvest Kerkgenootschap. Hij gedraagt zich althans, alsof hij het ignoreert; hij vraagt niet, en nog veel minder stoort hij er zich aan, of het Kerkgenootschap, in zake van onderwijs, bepaalde regten kan laten gelden en aan zijne belijders te dier zake bepaalde verpligtingen oplegt: de Staat kent geen kerkgeloof en daaraan ontleende zedewet. Zoo een dusdanig kerkgeloof en eene bijzondere daaraan ontleende zedewet bestaat — hetgeen hij betreurt, omdat van hun bestaan »verkettering een gewoon verschijnsel sedert eeuwen is" — dan verbant hij dat kerkgeloof en die zedewet met al de verpligtingen welke zij opleggen, binnen de omheiningen van het kerkgebouw; van meening dat hij reeds van groote verdraagzaamheid bewijs geeft, indien hij aan de belijders van eenig Kerkgenootschap de vrijheid laat van zich binnen die omheiningen ongestoord te bewegen, en van, des verkiezende, daar binnen, doch onder naleving der voorwaarden te dien aanzien door den Staat gesteld, bijzondere scholen op te rigten. Daarbuiten, buiten de omheining van het kerkgebouw, mag het Kerkgenootschap niet in aanmerking komen. Zoo de Staat het onderwijs organiseert, zoo hij ten koste van het budget, d. i. van de beurs der belastingbetalende burgers, overal scholen opigt, scholen onderhoudt, scholen van alle mogelijke hulpmiddelen voor het onderwijs voorziet, zoodat, onder een stoffelijk opzigt, de bijzondere scholen niet kunnen mededingen met de Staatsscholen, omdat deze laatste van alles voorzien worden uit de afgedwongen opbrengst der belastingschuldigen, de eerste echter onderhouden moeten worden uit hetgeen de belastingschuldigen nog, boven hunne aan den Staat te betalen direkte en indirekte belastingen, kunnen bijdragen — zoo dan de Staat het onderwijs organiseert, dan doet hij dat zonder het Kerkgenootschap te raadplegen, zelfs zonder aan het bestaan van eenig Kerkgenootschap indachtig te zijn; hij doet het als een zelfstandig en oppermagtig regt op het onderwijs bezittende, gegrond op het begrip der absolute Staats-souvereiniteit — en maakt eene wet, wier strekking is »*om godsdienstlooze scholen op te rigten!*"

Wij vestigen voor heden de aandacht op het volgend uitstekend woord, welks juistheid geen betoog behoeft: »*Une religion n'est point tolerée lorsqu'elle ne l'est point suivant son esprit, ses dogmes et ses maximes. Sa Majesté mon auguste Souverain ne croirait pas certainement tolérer les juifs dans ses Etats, s'il les forçait de manger du porc on de travailler le jour du sabbat: or, voilà ce qui nous arrive;*" d. i.: eene godsdienst wordt niet getolereerd, wanneer dit niet geschiedt volgens haren geest, hare dogma's en hare voorschriften. Zijne Majesteit, mijn doorluchtige Souverein, zou zeker niet meenen de joden te tolereren, zoo hij hen dwong varkenvleesch te eten of op den sabbatdag te werken: dat nu geschiedt met ons. — Dat geschiedt met ons wanneer het openbaar onderwijs, schoon de lokale omstandigheden eene andere organisatie veroorloven, zóó wordt ingerigt dat het godsdienstloos is. Dan wordt onze godsdienst niet getolereerd, omdat zij het niet wordt naar haren geest, hare dogma's en hare voorschriften.

Tegenover de verklaring van den minister van binnenlandsche zaken herinneren wij wat door ons ten aanzien van de inrigting van het onderwijs sinds langen tijd gevorderd is, daaraan slechts toevoegende dat aan deze vordering alle katholijke organen en zoo ook die der orthodoxe partij zich hebben aangesloten:

De Katholijken dan vorderen dat de wet op het lager onderwijs

a. het vrije onderwijs niet onmogelijk make;

b. het openbare onderwijs zóó inrigte, dat het, waar 't mogelijk is, leerstellig godsdienstig zij;

c. waar gemengde scholen niet zijn te vermijden, zorge, dat het daar gegeven onderwijs voor geene gezindheid aanstootelijk zij.

Het bovenstaande was geschreven naar aanleiding van de redevoering des ministers van binnenlandsche zaken, zoo als ons die uit de gestenographeerde korrespondentie van den Haag bekend was geworden. De bovenaangehaalde woorden van den minister werden genomen uit die korrespondentie, welke men ook teruggeven vindt in de *Amsterdamsche* en *Nieuwe Rotterdamsche Couranten.* Heden echter in het *Supplementblad* van het *Bijblad* van de *Staats-Courant*, de redevoeringen, uitgesproken door den minister, nalezende, ontmoeten wij daar de gedachten des ministers in een geheel anderen vorm gegoten, dan waarin zij ons door onze gewone Haagsche korrespondentie bekend waren geworden. Bij aandachtige lektuur zal men ontwaren dat de strekking van beide lezingen dezelfde is. Wij behoeven daarom in het vroeger geschrevene niets te veranderen. Om der billijkheidswille echter, laten wij hier volgen de woorden des ministers, gelijk die in het *Bijblad*, door zijne hand nagezien, openbaar zijn gemaakt. Daar lezen wij als volgt:

»In welke rigting zijn we? vraagt de geachte spreker, (de heer Groen) en zijn antwoord is: in die van godsdienstlooze scholen. Ik zal niet spreken over het stelsel, dat de geachte redenaar in de wet, die later zal worden aangeboden, zou wenschen te zien opnemen. *Het zal eerlang de tijd zijn daarover te handelen.* Maar ik kom op het zeggen van den geachten spreker: wat wij nu hebben zijn godsdienstlooze scholen, en ook de minister zal geene andere wet kunnen voordragen, dan die de godsdienstlooze scholen bevestigt. De geachte spreker uit Overijssel heeft zich dat, zoo het mij voorkwam, aangetrokken; hij heeft er zich door gekrenkt geacht. Mijne Heeren, ik doe het niet om tweeërlei reden. Ik doe het niet, in de eerste plaats omdat ik — met vrijmoedigheid zal ik het zeggen — sedert jaren weet, dat *godsdienst* bij den geachten voorsteller van het amendement eene zeer bepaalde, uitsluitende beteekenis heeft: de beteekenis van het dogma, dat hij voorstaat. Hij stelt zich voor, dat hij is in het uitsluitend bezit van de godsdienstige waarheid. Ik wil hem dit niet ten kwade duiden; maar ik moet het zeggen, omdat het mijn gedrag te zijnen aanzien bepaalt. Dergelijk geloof kwam zeer dikwerf voor. Ongelukkig genoeg, dat op een gebied, waar liefde en verdraagzaamheid bovenal behoorden te heerschen, verkettering sedert eeuwen een gewoon verschijnsel is. Het is evenwel een gewoon verschijnsel en daarom, denk ik, ligter voorbij te gaan. Maar de geachte spreker meent ook in het uitsluitend bezit te zijn van de kennis van hetgeen nationaal of niet nationaal is. Dit betreft onze instellingen, de wetten die wij te maken hebben, de rigting van het Bestuur, en in dit opzigt mag ik den geachten spreker niet zoo veel toegeven als in andere opzigten. Althans ik mag zijne stelling, dat die godsdienstlooze scholen, welke wij thans hebben, anti-nationaal zijn, niet met zooveel onverschilligheid voorbijlaten, als de andere *stelling*, ik zal nu niet zeggen *dwaling.* In de eerste plaats: de geachte spreker hecht aan *godsdienst* de beteekenis van een bepaald dogma, en degeen, die dat dogma niet is toegedaan, is niet godsdienstig in den zin, dien hij daaraan geeft. Ik zeg er niets tegen. Maar ik zeg ook niet, dat ik het eerbiedig. Ik eerbiedig geen gevoelen, dat ik voor een wanbegrip houde. De geachte spreker heeft echter de vrijheid, onze scholen godsdienstloos te noemen, en die vrijheid eerbiedig ik. In de tweede plaats: de geachte spreker zegt, en dit troost mij bijzonder, wanneer hij beweert, dat wij godsdienstlooze scholen hebben en dat de Minister van Binnenlandsche Zaken ook niets anders zal of kan voordragen, — hij zegt: die rigting is de rigting van onzen tijd. Mijne Heeren, *ik verlang niets meer, niets anders voor te dragen bij dat ontwerp van wet op het onderwijs, gelijk bij ieder ander, dan hetgeen in de rigting van onzen tijd is.* Heerschappij, dwang [illegible] tijd, waarin wij leven, uit te oefenen, [illegible] mij niet aan; vooral niet daar waar [illegible] van wetten moet optreden."

[illegible] van het Comité der Associatie, ter verdediging van het Katholicismus in Ierland aan de Katholijken van het Vereenigd Koningrijk Groot-Brittanje.

Aan de Katholijken van het Vereenigd Koningrijk.

Katholijke Broeders, bij eene wet door het Parlement in zijne laatste zitting genomen, waarbij elke daad van jurisdictie en gezag, zelfs van een eenvoudig geestelijken aard, uitgeoefend door Bisschoppen van een derde gedeelte der bevolking van dit Koningrijk, voor onwettig en van volstrekte onwaarde wordt verklaard, heeft men met de daad getracht het wettig bestaan der katholijke godsdienst in het Vereenigd Koningrijk geheel te vernietigen en ons, wat de vrije uitoefening onzer godsdienst betreft, buiten de bepalingen der grondwet te stellen.

Van deze wet te spreken als van een maatregel, die slechts genomen is tegen het bezigen van titels, zou eene misleiding zijn. Die wet randt zelfs het levensbeginsel van ons geloof aan, en verklaart niet alleen voor onwettig en van onwaarde de uitoefening door onze Bisschoppelijke hierarchie van elken kerkelijken pligt, maar bedreigt onze Kerkvoogden zelfs met geldboeten en kerkerstraf. Wij hebben hiervan de stelligste verzekering ontvangen van de aanzienlijkste regtsgeleerden des lands, zoo Protestanten als Katholijken.

In deze omstandigheden is het ons raadzaam toegeschenen eene bijeenkomst te houden van Katholijken van het Vereenigd Koningrijk, ten einde de beste middelen te beramen om de weinige vrijheid, die men ons gelaten heeft, aan te wenden, om de intrekking te verkrijgen van die beleedigende en tyrannieke wet, alsmede de afschaffing van andere wetten en maatregelen, welke aan de leden der Katholijke Kerk die volkomene gelijkheid ontnemen, waarop zij even zooveel aanspraak hebben als de Protestantsche onderdanen des lands, en om voor het vervolg de uitvaardiging van dergelijke wetten te voorkomen.

De stad Dublin is gekozen als de meest geschikte plaats tot het houden van zulk eene vergadering, en wij hebben het genoegen u te berigten dat die vergadering den 19 Augustus gehouden is, op verzoek van 31 Prelaten, 23 Pairs en Pairszonen, 10 Baronets, 33 Parlementsleden, 150 Officieren van vredegeregten en van eenige duizenden invloedrijke personen, zoo geestelijken als leeken van het vereenigd Koningrijk Z. Hoogw. de Right-Rev. Dr. Cullen, Aartsbisschop van Armagh en Primaat van geheel Ierland, heeft in die vergadering den voorzitterszetel bekleed, bijgestaan door den Aartsbisschop van Cashel, den Aartsbisschop van Tuam, en onderscheidene andere Prelaten onzer Kerk, uit Groot Brittanje, Indië en de kolonien overgekomen, en in tegenwoordigheid van vele duizenden onzer medeburgers.

In die bijeenkomst is besloten tot het vormen eener Associatie voor de verdediging van het Katholicismus, en een comité, zamengesteld uit Katholijke Prelaten en leden der Wetgevende Magt, is vervolgens geconstitueerd met het doel, om een adres tot u te rigten over het doel der Associatie.

Wij brengen dus ter uwer kennis dat de volgende besluiten met eenparige stemmen door de bovengemelde algemeene vergadering zijn aangenomen: (Vergelijk *de Tijd* van 23 en 25 Aug. jl.)

„Wij verklaren dat de onlangs door de regering aangenomen zoogenaamde titel-*bill* eene schending daarstelt van de overeenkomst gesloten door de Emancipatie-akte der Katholijken in 1829. Die wet vernietigt het groot beginsel der godsdienstvrijheid, in dit koningrijk vastgesteld.

„Wij verklaren zonder aarzelen dat het tegenwoordig ministerie de zaak der burgerlijke en godsdienstige vrijheid verraden, en het vertrouwen der Katholijken van het Vereenigd Koningrijk verloren heeft.

„Wij verklaren alle wettige en constitutioneele middelen te zullen aanwenden om de intrekking te bewerken der wet tegen de katholijke bisschopstitels en van alle andere wetten, die de Katholijken van de drie koningrijken onbekwaam tot eenige burgerlijke of godsdienstige betrekking verklaren, of hen in de uitoefening van hunne godsdienst verkorten."

„Om ons doel te bereiken achten wij het noodig eene *Associatie* op te rigten *ter verdediging van het Katholicismus*, en wij verklaren die Associatie hierbij te zijn geconstitueerd.

„Als een der magtigste constitutioneele middelen, waarover wij ter bereiking van het voorgestelde doel te beschikken hebben, verbinden wij ons om onze pogingen te vereenigen ten einde de magt der vertegenwoordigers te vermeerderen, die in de laatste zitting van het Parlement zich zoo krachtig in de bres hebben gesteld voor het vormen eener onafhankelijke partij der wetgevende magt en de handhaving van de burgerlijke en godsdienstige vrijheden des lands. Met dat doel zal er een comité van Prelaten en leden der Wetgevende Magt zamengesteld worden, met oogmerk om de punten die aan de overweging der Associatie moeten onderworpen worden, te bepalen, om hare gedragsregelen vast te stellen en ze in de eerstvolgende bijeenkomst der Associatie bekend te maken.

„Dat comité zal in last hebben een adres op te stellen en openbaar te maken, gerigt tot de Katholijken van het Vereenigd Koningrijk, om hun den tegenwoordigen toestand der belangen van het Katholicismus te doen kennen.

„Wij zeggen het land onzen hartelijken dank voor de eenstemmigheid van gevoelen en meening die zoo gelukkig heerscht tusschen den katholijken adel, de hierarchie, en de leeken van het Vereenigd Koningrijk."

Het doel der Associatie is aan de Katholijke Kerk volledige vrijheid in het onderwijs harer leer, in de handhaving harer tucht en de uitoefening harer onkrenkbare regten te verzekeren; alle constitutioneele middelen aan te wenden, ten einde de opheffing te bewerken van de wet op de kerkelijke titels en van alle wetten, die de godsdienstvrijheid der Katholijken hier te lande beperken; de katholijke bevolking van Ierland te ontheffen van den ondragelijken last van het onderhoud eener kerk, van welke zij niet alleen geen nut heeft, maar wier fondsen en rijke hulpmiddelen aangewend worden tot volhardende pogingen om het geloof en de godsdienst van het land omver te werpen; onze armen te beschermen tegen het hatelijke en barbaarsche stelsel van proselietenkooperij, aan hetwelk zij thans zoo zeer bloot gesteld zijn; voor alle klassen der katholijke bevolking zuiver katholijk onderwijs en opvoeding te verwerven; bij te dragen tot de verstandelijke en zedelijke vorming van het volk en tot de verbetering van zijn maatschappelijken toestand; katholijke inrigtingen bij te staan en katholijke stichtingen te beschermen, inzonderheid die welke voor weldadige bedoelingen of ter bevordering der opvoeding van den arme zijn opgerigt, en bij elke gelegenheid mede te werken tot verwijdering of verligting van hetgeen thans nog in de maatschappij het volk drukt.

De Associatie is op zuiver katholijke beginsels gebouwd. Zij is in beginsel en wezen *katholijk*, welk woord te kennen geeft hare liefde voor ware vrijheid en hare betrekking tot het Opperhoofd der Kerk, tot de Bisschoppen en tot de geheele geestelijkheid.

De Associatie zal stipte onderdanigheid aan de Kroon, en handhaving van vrede en welwillendheid onder alle Harer Majesteits onderdanen inprenten. Tegen elke aanranding der katholijke vrijheid zich krachtig verzettende, zal zij zich niet alleen zorgvuldig onthouden van aan te vallen, maar zij zal altijd bereid zijn om anderen in de verdediging hunner regten bij te staan. Al de handelingen der Associatie zullen door den grootsten eerbied voor godsdienstige meeningen, alsmede door liefde en regtvaardigheid bestuurd worden, en in den echten geest der Katholijke Kerk zal zij bij elke gelegenheid hare deelneming in het heil ook van de verst verwijderde ledematen van dat ligchaam over geheel de wereld aan den dag leggen.

In de vervulling dezer groote taak zullen wij bijgestaan worden door het gebed en den raad onzer eerwaardige Bisschoppen en geestelijken, die, zonder hunnen werkkring te overschrijden, zullen voortgaan zuiver onderrigt onder het volk te verspreiden, en bij de vervulling hunner gewigtige pligten, de godsdienstige verpligting en gestrenge noodzakelijkheid zullen inprenten om tot volksvertegenwoordigers diegenen te kiezen, die door regtschapenheid, bekwaamheid en ijver het best geschikt zijn om in het rijksparlement onze godsdienstige regten te verdedigen en mede te werken tot het vernietigen van alle grieven, waarover de Katholijken in het Vereenigd Koningrijk zich te beklagen hebben.

De leeken, die leden der Associatie zijn, zullen hun eigen werkkring hebben. Zij kunnen nooit genoeg het volk doordringen van de overtuiging, dat onze hoop op herstel van grieven, onder Gods hulp, alleen gevestigd is op de vorming eener parlementaire partij, bereid om in alle omstandigheden en bij alle lotwisselingen met onafhankelijken geest voor onze burgerlijke en godsdienstige vrijheden op te komen.

De ijverige werkzaamheid der leeken zal onophoudelijk naar de vervulling van dat gedeelte der taak van de Associatie worden gerigt. Het zal een gebiedende pligt wezen het kiesvermogen van ieder constitueerend ligchaam derwijze te organiseren, dat aan de stemming eene goede rigting gegeven worde, en alzoo op de plegtigste wijze de onveranderlijke gehechtheid aan de burgerlijke en godsdienstige vrijheid in al hare praktische toepassingen worde verzekerd.

Ten slotte, is het waar dat de strafwetten moeten worden ingetrokken? Voorzeker; immers indien de ware vrijheid der Katholijke Kerk moet verzekerd worden; indien onze Bisschoppen de bevoegdheid moeten hebben om in dit koningrijk eene jurisdictie of een gezag uit te oefenen, (en ten minste zoo dit is van een geestelijken aard) zonder bloot te staan voor zware geldboeten; indien het noodig is een uitgebreid systeem te bestrijden van proselytenmakerij door omkooping; indien het volk een grondig katholijk onderwijs noodig heeft; indien het Katholicismus in het Parlement moet vertegenwoordigd en het Iersche volk moet ontheven worden van eene ondragelijke belasting tot instandhouding der Protestantsche Kerk.

Deze belangrijke kwestien zullen echter niet gunstig kunnen worden opgelost zonder de medewerking van aller krachten en zonder beduidende persoonlijke opofferingen en groote kapitalen. Derhalve wenden wij ons tot u om uwe medewerking te vragen als leden der Associatie ter verdediging van het Katholicismus, en doen wij met vertrouwen een beroep niet alleen op de Katholijken des lands, maar ook op onze broeders van alle landen en onder alle luchtstreken, om het hunne bij te dragen tot deze groote onderneming, waaraan wij ons hebben toegewijd door onze onveranderlijke gehechtheid aan het geloof, dat ons door de Apostelen is geleerd, en dat wij, als Katholijken, meer beminnen dan het leven.

† »PAUL, *Aartsbisschop van Armagh. Primaat van geheel Ierland.*

»KEOGH, *Secretaris.*"

De eerst volgende zitting van het Comité is bepaald op 16 October; de bijeenkomst der Associatie zal den volgenden dag plaats hebben.

Men schrijft ons uit Roermond 29 Sept.:

»Eenigen tijd geleden heb ik u gemeld dat ons stedelijk collegie, door de ijverige bemoeijing van Mgr. van Hyrene, een nieuw tijdvak van ontwikkeling te gemoet gaat. Bij hetgeen ik u toen berigtte van de krachtige pogingen, die in het werk zouden worden gesteld, om aan ons collegie de gewenschte vlugt te geven, acht ik mij gelukkig nog dit te kunnen voegen, dat de stedelijke regering alle zorg en moeite heeft aangewend, om de gebouwen van het collegie, die door de vele jaren, welke over dezelve gegaan zijn, eenigzins in verval waren geraakt, ten prachtigste te herstellen. Zij zijn inderdaad buitengewoon schoon en doelmatig ingerigt, en dragen den stempel van soliditeit en van grootheid; breede gangen, ruime zalen, hooge, overheerlijk schoone gewelven, enz. De stedelijke regering heeft er geen geld aan gespaard, om alles behoorlijk in orde te brengen.

»Tot direkteur van het collegie is benoemd de Eerw. heer Hoefnagels, die na eenige jaren aan de Universiteit van Leuven als student te hebben doorgebragt, sinds geruimen tijd professor van den lageren cursus der philosophie te Rolduc is geweest. Het is een buitengewoon knap man, die alle wenschelijke hoedanigheden in zich vereenigt, om met vrucht aan het hoofd van een talrijk instituut van dien aard te kunnen staan. Hem zijn reeds vier andere bekwame priesters toegevoegd, waarbij nog een zesde professor zal worden aangesteld.

»Reeds zijn verschillende jongelieden, zoo voor het pensionnaat als voor het externaat aangeboden, en alles doet vermoeden, dat de plegtige opening der lessen, welke op den eersten Dingsdag in October plaats heeft, met een ruim getal van leerlingen zal aanvangen."

Men verzoekt ons het volgende uit de *Noord-Brabanter* van Donderdag 2 October over te nemen:

»De dezer dagen aan het parquet der justitie zoo boeijende, en zoo belangrijke kwestie van het wel of niet schuldig zijn van zekeren boekhandelaar te Rotterdam, die eene *Imitation*, of wat dan ook, van *de kleine Gedichten voor kinderen* door Mr. van Alphen, in de Fransche taal had uitgegeven, is thans definitif uitgewezen. De bedoelde uitgever was de boekhandelaar J. A. van Belle, welke aan van Alphen's naive kinderdichtjes door eene vertaling meerdere verspreiding wilde geven, maar door de firma J. G. van Terveen en Zoon te Utrecht hiervoor werd aangeklaagd, als wilde hij zich toeëigenende regt van copie, aan haar, door den gevierden kinderdichter, afgestaan. De kwestie was te belangrijk en van het schuldig zijn van den aangeklaagde hing te veel af, dan dat de uitgever zijne zaak niet ter studie zou hebben gebragt van den eenen of anderen kundigen regtsgeleerde. 't Was immers eene *causa composita*, want behalve de regten van eenen drukker, werden ook thans de bakenen gesteld voor die van den letterkundige.

»De regtbank moest bepalen hoe en wanneer de litterator, een *plagiat* maakt, en hoe en wanneer de drukker zich vergrijpt aan des naasten goed. 't Was duidelijk dat de Fransche behandeling der kindergedichtjes veel meer dan eene vertaling, en dat de vertaling veel meer dan eene schooltraductie, ja liever gezegd dat het Fransche werkje eene *Imitation* of navolging was. Werd van Belle's navolging van van Alphen nu schuldig verklaard, dan zou de letterkundige uit zijne rethorica, navolging van groote dichters, de eerste methode tot het leeren van periodenbouw, als een judicieel delictum hebben moeten uitschrappen.

»De Heer Mr. D. J. M. P. Mulder, advocaat te Rotterdam, nam de verdediging van deze epineuse zaak op zich en trad nu, na tal van scholastische en gespierde argumenten, in zeer fijne letterkundige en taalkundige beschouwingen. De Arrondissements-Regtbank in Rotte stad meende echter met de minste complimenten die Gordiaanschen knoop te kunnen doorhakken; de uitgever werd, in weerwil der sierlijke en schoone pleitrede van zijnen advokaat, veroordeeld en door sommige bladen vrij sarkastisch als een zoogenoemde imitateur gebrandmerkt.

»De heer Mr. Mulder, wiens jeugdige ijver met een Nestorisch overleg gepaard gaat, bragt nu de kwestie voor het Provinciaal Geregtshof in Zuid Holland, en had het genoegen eindelijk op 27 September ll. zijn client geheel vrij gesproken te zien van het op 5 Jo[illegible] tegen hem uitgesproken vonnis, voornamelijk ook op grond, dat de firma J. G. van Terveen en Zoon het bewijs niet had kunnen leveren, dat de heer Mr. van Alphen den eigendom der kleine Gedichten aan haar op eene wettige wijze, heeft overgedragen.

»Waarschijnlijk zullen wij in staat gesteld worden

de grouden van het zeer gemotiveerd arrest in dit blad te kunnen opnemen. Wij verheugen ons echter reeds bij voorbaat dat de heer Mulder zulke goede bewijzen zijner welsprekendheid heeft kunnen leveren, en hierdoor heeft kunnen toonen, dat ook onder het katholieke regtsgeleerde korps, die kundigheden te vinden zijn, welke bij andere collega's door ons op zulk eenen hoogen prijs worden gesteld."

Brieven uit Luxemburg van 28 Sept. melden, dat Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden den 27 aldaar is aangekomen, en dadelijk de vergadering van den regeringsraad heeft bijgewoond. De Vorst heeft aan de burgerlijke en militaire overheids-personen gehoor verleend en is daarna naar het slot van Walferdange teruggekeerd, waar een groot gastmaal is gegeven. — Twee dagen te voren was de Prins reeds in de stad geweest, maar incognito, ten einde de tentoonstelling van voorwerpen van akker- en tuinbouw te bezoeken, waarover Z. K. H. zich zeer tevreden heeft betoond. Den 28 zou de Prins eene prijsuitdeeling bijwonen.

Wij vernemen, dat de zaak van den fuselier Steylaars, die voor den krijgsraad in Friesland wegens laster en beledigende opligting heeft teregt gestaan, op Dingsdag den 7 October e. k. bij het Hoog Militair Geregtshof in appel zal worden bepleit. (*A. C.*)

In den laten avond van 30 Sept. heeft te Leeuwarden een belangrijke diefstal plaats gehad. Een reiziger in goud- en zilverwerken bevond zich bij een koopman in dat vak, in de Breedstraat aldaar woonachtig, en had, na zijne waren ter bezigtiging te hebben aangeboden, die in twee kistjes weggesloten en door een bediende op den tot dat einde voor de deur staande kruiwagen laten brengen. Bij het vertrek ontdekte men echter tot niet weinig schrik, dat een der kistjes, die een oogenblik zonder opzigt waren gelaten, van den wagen was weggestolen. De ijverigste nasporingen werden onmiddellijk door de policie in het werk gesteld, om den dader of de daders van deezen brutalen diefstal te ontdekken, zonder dat die tot dus verre nog met gunstig gevolg zijn bekroond. De gestolene voorwerpen bestonden in gouden broches, halssloten, armbanden, oorbellen, boekknippen, boeksloten, vestkettingen, lcontines, vingerringen enz., en hadden, zoo men zegt, eene gezamenlijke waarde van meer dan *f* 5000.

'sGRAVENHAGE, 2 Oct. Het heeft H. K. H. Mevrouw de Prinses Frederik behaagd, voor de te houden verloting door bestuurderen der vereeniging tot ondersteuning van hulpbehoevenden te Amsterdam, een fraai geschenk te bestemmen.

— Men verneemt, dat Z. M. de Koning zich vermoedelijk den 8 dezer naar het Loo zal begeven.

— Heden morgen is van hier naar Madrid vertrokken de heer de Romaer, Secretaris van Legatie van H. M. de Koningin van Spanje, die als zoodanig is teruggeroepen en vervangen door den ridder de Silva Tellez Giron, die dezer dagen alhier is aangekomen en aan het *Hotel de l'Europe* afgestapt.

— Heden heeft er wederom eene uitdeeling van aardappelen aan de behoeftigen plaats gehad, mede voortspruitende uit de gift van Z. M. den Koning.

ROTTERDAM, 2 September. Eergisteren avond omstreeks zes ure, geraakte zekere W., aan het Doelen watertje, alhier, in twist met zijn zoon, welke tot dadelijkheden oversloeg. De vader ontwrong zich echter aan de handen zijns zoons en sprong eensklaps voor zijne deur in het water, daarin door zijn zoon onmiddellijk gevolgd wordende. Al spoedig verkeerden beiden in levensgevaar en snelden A. van Vegchel en L. B. Schoof te hulp, door te water te gaan. Middelerwijl hadden zich een aantal nieuwsgierigen op een hoop in het water te weeken liggende hoepels geplaatst, om getuigen te zijn van de manmoedige pogingen, die, vooral door genoemden Schoof werden in het werk gesteld, om den vader, die reeds gezonken was, te redden — toen de stapel hoepels omstortte en de daarop gestaan hebbenden allen in het water geraakten. Er waren op dat oogenblik minstens een 12 of 14tal menschen in het smalle, maar diepe, modderige Doelwatertje in levensgevaar. Gelukkig werden allen met behulp der talrijk verzamelde menigte gered en zag ook Schoof, zijne edele pogingen om den vader, en van Vegchel om den zoon te redden, met een gewenscht gevolg bekroond. Zijn wij wel onderrigt, dan is misbruik van sterken drank de aanleidende oorzaak van deze gebeurtenis, welke gemakkelijk de droevigste gevolgen had kunnen na zich slepen. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 October. De *Union* komt thans voor den dag met de kandidatuur van gen. Changarnier voor het Presidentschap, onder voorwaarde dat hij tegen het voorstel van Creton stemme. Dit voorstel van de *Union* wekt niet weinig de spotternij op van verschillende partijen.

— De zaak der gouden staven wordt meer en meer eene staatsaangelegenheid. De lieden der orde verheugen zich over het besluit der regtbank om de waarheid te onderzoeken. Het gerucht liep dat Langlois gearresteerd was. Zeker is het dat hij gedagvaard is tot teruggave van de 100.000 fr. door Savalette, den kooper der laatste 500.000 loten, aan hem op rekening gegeven, en tot het betalen eener schadeloosstelling van 200.000 fr.

— De heer Emile de Girardin poogt thans aan het hoofd te komen van het herdoopte blad *l'Avènement du Peuple*.

— Men zegt dat een wetsontwerp aan de Wetgevende Vergadering zal worden aangeboden, tot het wederoprigten van eenige vroeger bestaan hebbende bisdommen.

— De *Univers* berigt dat in Cochinchina een jonge katholijke priester is onthoofd.

— Kossuth heeft te Marseille verlof bekomen om aan wal te gaan; de demagogen brengen den magyaarschen held hunne hulde, doch Kossuth onttrekt zich zooveel mogelijk aan die eerbewijzingen. Overigens heeft de minister van binnenlandsche zaken aan Kossuth en de zijnen den doortogt door Frankrijk geweigerd.

— Volgens berigt uit Jersey komen aldaar dagelijks vele Fransche familien aan, die beducht zijn voor de krisis van 1852.

— Berigten met den jongsten overlandpost uit Alexandrie van den 23 Sept. ontvangen, melden dat de geschillen tusschen de Porte en Egypte eerdaags geschikt zullen worden. Ten gevolge van ontvangene telegrafische depêches hebben zich de konsuls der groote mogendheden naar Cairo begeven, om Abbas-Pacha tot toegeven te bewegen.

MADRID, 26 September. De *Gaceta* berigt heden dat H. M. gezant te Rome aan het gouvernement heeft afgezonden de pauselijke allocutie, bevattende het met den H. Stoel gesloten konkordaat.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Oct. Mgr. Mac-Hale, Aartsbisschop van Tuam, heeft ll. Zondag in de St. Nikolaas kapel te Liverpool gepredikt ten voordeele van de liefdadigheidsschool dier parochie. Ofschoon de entrée op 1 sh. en 2 sh. was bepaald, was de kerk eivol.

— Eergisteren avond kwamen bijna al de brandspuiten der buitenwijken in beweging, doordien de lucht vuurrood was en allen schijn van brand vertoonde. Het bleek echter, dat een buitengewoon schoon noorderlicht, dat in lichtrood en daarna in blaauw overging, de oorzaak der beweging was. Honderden aanschouwers verzamelden zich om middernacht op de bruggen. De brandspuiten kregen eindelijk toch voor goed werk, toen er wezenlijk brand uitbrak in Putney.

— Gisteren heeft er eene verschrikkelijke gebeurtenis te Camberwell plaats gehad. Een man van drie-enveertig jaren leeftijd, genaamd Anthony Fawcett, van beroep kruidenier, heeft zijne drie kinderen, waarvan het oudste 6 jaren telde, den hals afgesneden en zich daarna op dezelfde wijze het leven benomen. Een zijner kinderen schijnt echter de ontzettende slagting te zullen overleven, de beide anderen benevens de vader zijn bijna onmiddellijk overleden. De vermoedelijke oorzaak der misdaad is de spijt, welke Fawcett zou gevoeld hebben, dat hij nadeelige handelszaken gedaan had.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 2 Oct. Het berigt wegens de ministeriele krisis in Hanover, die door het ministerieele blad geloochend en door het dagblad voor Noord-Duitschland op nieuw bevestigd wordt, wordt thans door een derde blad zoodanig toegelicht, dat de krisis wel bestaan heeft, doch ten naaste bij geëindigd is.

— De Oldenburger landdag is 27 Sept. ontbonden; de nieuwe Landdag is opgeroepen tegen 27 November. Men verwacht groote moeijelijkheden tusschen deze nieuwe vergadering en de regering, ten aanzien der herziening der constitutie. In de thans ontbondene vergadering betrof het verschil het budget van oorlog, waarin zij bezuinigingen verlangde. In weerwil der ontbinding schijnt de Regering omtrent dit punt te willen toegeven.

— Een Frankforter blad meldt uit Weenen, dat de houding van Oostenrijk ten aanzien van Turkije, sedert de vrijlating van Kossuth, geheel veranderd is. De Oostenrijksche regering zou voortaan de wreedheden der Turksche overheden tegen de Christen bevolkingen van Bosnie en Herzegowina niet langer ongestraft laten, en daarvoor te Konstantinopel voldoening gaan eischen.

— Men wilde te Munchen weten dat de Keizer van Oostenrijk in de eerste dagen van October aldaar verwacht werd.

— Het in Julij ll. te Gotha tusschen zestien Duitsche staten (waaronder Pruissen, Beijeren en Saksen) gesloten verdrag, waarbij zij zich verbonden om hunne uit een der andere staten verbannen onderdanen, weder in te nemen, is reeds door twaalf van dezelve geratificeerd.

— In het kanton Bern beginnen zich thans de uit Hongarije verdreven Zigeuners te vertoonen. Zij worden door de landslieden bij de Egyptische sprinkhanen vergeleken en voor even lastig en brutaal gehouden als hunne voorgangers.

BERLIJN, 30 Sept. Het bevestigt zich dat op den Landdag van Westphalen 17 leden geprotesteerd hebben tegen de uitdrukking van „den negenden provincialen landdag", waarmede de President deze vergadering bestempeld had, doch de zaak is daarbij gebleven. Daar even als elders zijn de voorstellen der regering aangenomen.

— De overledene prins Frederik Wilhelm Karel van Pruissen werd den 3 Julij 1783 geboren, naam aan de veldtogten tegen Napoleon deel en bekleedde den rang van generaal der cavallerie. Van zijne 4 kinderen zijn er nog 3 in leven, namelijk prins Adalbert, chef der Pruissische artillerie en marine, Elisabeth, groot-hertogin van Hessen, en Maria, koningin van Beijeren; prins Waldemar stierf eenige jaren geleden. Het lijk van den overledene zal Zaturdag in den dom en bijna zonder eenige pracht, volgens zijn eigen wensch, bijgezet worden. De Koninklijke familie zal de godsdienstoefening en het bijzetten van het lijk bijwonen. Ten dien einde worden de prins van Pruissen en zijne gemalin hier verwacht.

WEENEN, 29 September. Na eene schorsing van twee jaren, is het dagblad *die Presse* hier wederom verschenen.

— Men verneemt dat tegen kerstijd ettelijke kardinaals benoemingen zullen plaats hebben, onder dezelve noemt men ook Mgr. Viale Prela.

— Men schrijft uit Brünn, 29 September: „In de eerste helft der vorige maand had alhier de eerste algemeene vergadering der Katholijke associatien van den Moravischen tongval plaats, 43 filiaal-associatien werden daarbij vertegenwoordigd. Er waren tusschen de 6 à 700 leden aanwezig."

ITALIE.

Een brief uit Rome meldt, dat de Sardinische gezant Spinola uit Turijn, en de verbannen aartsbisschop Mgr. Morangiu Nurra, uit Livorno, aldaar waren aangekomen.

Met veel plegtigheid had te Rome den 21 September de heiligverklaring plaats van den Eerw. P. Claver, priester van de Societeit van Jezus. De eerw. Pater Claver was een Spanjaard en overleed in 1654.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 October. Z. M. is heden met zijne kinderen naar zijn kasteel in de Ardennes vertrokken.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 October.

ONDERTROUWD (2 Oct.): C. J. Schouten met J. H. van Hall.

GETROUWD (2 Oct.): P. Timman met A. R. Meyboom. - P. Oosterhuys met W. A. Scheffer. - J. H. J. Alers, wed. met T. A. H. Hoelen.

BEVALLEN (29 Sept.): A. van der Naaten, geb. Vooren, Z. — (1 Oct.): C. Koot, geb. Bruyns, Z. - E. S. Karseboom, geb. Brugman, D. - M. F. Brodie, geb. van de Laar, Z. - P. Wubbe, geb. Heyman, D.

OVERLEDEN (27 Sept.): J. Boelken, geb. Lamberts Veenkamp, 32 j. - J. J. C. Steenbergh, 37 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 2 Oct. Heden zijn verkocht 200 pakken Manilla Tabak, van Londen aangevoerd, en 41 ceroenen Havana, *viâ Antwerpen*, voor hier aangevoerd.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 3 Oct. Tarwe tot op nieuw verhoogde prijzen met veel handel verkocht in Entrepot: 129, 131 ℔ Rijn *f* 240, 244; 130 ℔ Kleefs. *f* 245; Cons. 131 ℔ bonte Pools *f* 278; 129 ℔ Bovenl. *f* 245; 119, 120 ℔ Vriessche *f* 181, 184; 121 ℔ dito *f* 185, 187; 122 ℔ dito *f* 189, 190; 120, 121, 123 ℔ Gron. *f* 188, 190, 194.

Rogge *f* 2 a *f* 4 hooger met goeden handel; verkocht in Entr. 122 ℔ Pruiss. *f* 183; in cons. 115, 121 ℔ Gedroogde *f* 166, 178.

Garst als voren: j. Zeeuwsche Winter *f* 135; N. dito *f* 140.

Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad: Holstijnsch 52½ £. Op 9 vaten. Olie dadelijk 53; Sept. *f* 58; Oct. 53; Nov. *f* 34 £. *Lijnzaad* een doen; 112 ℔ Tarsus *f* 315. *Raapolie* op 6/w. *f* 32¾; Vliegend *f* 31¾; 1e. voor ek: *f* 33½; Sept. 34¼; Nov. *f* 31¾; Dec. *f* 31⅝. *Lijnolie* op 6/w. *f* 35¼; Vliegend *f* 34¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37¼; Vliegend *f* 36¼.

ROTTERDAM, 2 Oct. Rogge tot verhoogde prijzen met veel handel: 149/2 ℔ Fransche *f* 180; 148/2 ℔ Petersburg. *f* 165; voorts in entrepot: 148/2 ℔ Wittinne *f* 180; 141/2 ℔ Archangel *f* 160; 161; 143/2 ℔ dito *f* 170; 143/2 ℔ Petersb. *f* 162; 140/2 ℔ Riga *f* 158, 160; 147, 148/2 ℔ Oostzeesche *f* 175, 180.

SCHIEDAM, 2 Oct. Rogge 144/2 jar. Arensburg. *f* 180 6/w.; 146/2 ℔ Pernau *f* 185 kont.; Gerst in 147/2 ℔ Koersche *f* 175 6/w.; 147/2 ℔ Windau *f* 178 1/w. Moutwijn *f* 11,50; Jenever *f* 15; Amsterd. Proof *f* 16. [illegible] zonder fust (zonder de belasting). [illegible]

DELFT, 2 Oct. Boter eerste kwaliteit f 38 a 39; tweede kwal. f 34 a 36.

ANTWERPEN, 2 Oct. *Koffij.* Er zijn gedaan 600 b. Brazil en eenige partijtjes Java.

Ruwe Suiker. Men meldt den verkoop van 600 k. blond en wit Havana.

LONDEN, 1 Oct. *Ruwe Suiker.* Vreemde. Er zijn verkoopers tot lager prijzen, maar geen afnemers voor consumptie en uitvoer. Eene lading blond Havana is gedaan tot 20 s. voor N°. 11. *Geraffineerd.* De voorraad wordt grooter. Men noteert bruine Lompen 44 s.; gestampte voor uitvoer, lusteloos tot vorige prijzen.

Koffij. De markt was minder voorzien en de prijzen varieren weinig, doch er was weinig lust tot handelen. In veiling zijn 475 b. Native Ceylan opgehouden tot 39 s.

Granen. Er is heden vrij wat omgegaan en de prijzen van Maandag soutenneren zich goed, zoowel voor inlandsche als vreemde. Fijne soorten van Meelwaren schaars en men vroeg hooger prijzen.

LIVERPOOL, 30 Sept. *Katoen.* De markt was ook heden ferm tot de koersen van Vrijdag.

BORDEAUX, 29 Sept. *Voorloop.* Armagnac 42,50; Marmande 40; Tafia 85 a 86 fr. De disponibele 3/6 wordt verhandeld a 54 fr.

HAMBURG, 30 Sept. *Koffij* blijft ferm. Sedert Vrijdag zijn gedaan 4500 b. Brazil tot 3¾ a 4⅜; 1600 b. Domingo tot 4⅛ a 4¼; 1500 b. Laguayra tot 4 11/16 a 5⅜ en 30 v. Portorico tot 5½.

In *Ruwe Suiker* ging weinig om tot iets lager prijzen.

Specerijen. 2000 k. Cassia lignea vonden afnemers tot 11 sch.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	2 Oct. 4½ u. gebl.	3 Oct. 4½ u.	3 Oct. 4½ u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	58 1/16	58	58⅛	58
Dito Dito	3	69⅛	69 1/16	69⅛	
Dito Dito	4	90 5/16	90 3/16	90¼	90 3/16
Dito Obligatien O. I.	4	89¾	89¾		
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg		94½			
Aand. Holl. S. M.		58			
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		48⅛	48	48 1/16	
FRANKRIJK, Obligatien	3	52¼	52 3/16	52¼	52¼
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	14⅝	14½	14 9/16	
Dito Dito 510		14⅝	14½	14 9/16	14 9/16
Dito Onbep. Stukken		14 11/16	14½	14 3/16	
Dito	3	38⅞	39		
Dito Binnenl. 2400 P.		34 7/16	35⅛	35¼	35 7/16
Coup. *Ardoins*		8⅛	8 1/16		
Passive					
Fransche Uitgest.		5 5/16	5 5/16		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		34⅛	34		
Dito Dito		33½	33½		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5		106	106⅛	
Dito Dito 1828 en 1829		105	105		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		95	94⅞	95	
Dito	4½	99¾	99¾	99 13/16	
Dito bij *Hope*	4	89	89		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		88 13/16	88 13/16		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Aand. à fl. 500			149¼		
Dito met Lot. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	74¼	73⅞	74	
Dito	2½		38⅜	38½	
Dito Nieuwe	2½				
Dito Nieuwe	5	80	79 13/16	80⅛	80⅛
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		80			
Dito	4	62	62		
Aand. met Loting fl. 500 f					
Nieuwe dito 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5		90¾		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	5	26⅛	26 1/16	26¼	26¼
VENEZUELA 6 pCt. nu	3		30⅜	30½	
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	14⅜			
ECUADOR		2 5/16	2 15/16		
Grieken	5				

Zoo Binnen- als Buitenlandsche fondsen waren heden tot mindere prijzen verkrijgbaar, zonder dat de handel eenige noemenswaardige levendigheid vertoonde.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Plaats	Termijn	Koers	Plaats	Termijn	Koers
Parijs	2/m.	f 56⅜	Livorno	2/m.	f 38¾
„	zigt	„ 56¾	Napels	„	„ 80½
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„ 1,82½
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„ 29¾
Madrid	3/m.	„ 243½	Augsburg	„	„ 35¼
Cadix	„	„ 244½	Frankfort	„	„ 99¼
Seville	„	„ 241½	Hamburg	2/m.	„ 35
Bilbao	„	„ 242½	„	zigt	„ 35 3/16
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,87½
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,95
Genua	2/m.	„ 46½	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 51; 5 pc. 98¼; 1840, 5 pc. 99¾; Spanje Ard. 5 pc. 14⅛; Binnenl. 3 pc. 35⅜; Coupons —; Rom. Leening 73½.

PARIJS, 1 Oct. Fransche 3 pc. 55,90; id. 4 pc. 72,50; 5 pc. 91,80; 5 pc. N. —,—; Schatk. 3,25; Bank-Actien 2125 —; Belg. 1840, 5 pc. 102; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 37½; Binnenl. 3 pc. 35½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849 —,—; 1851 —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 75½.

MADRID, 27 Sept. Spanje 3 pc. 35⅜; Ardoins 5 pc. 16⅜; Uitg. Schuld 6⅛; Coupons 8⅞.

LONDEN, 1 Oct. Cons. kont. — a —; op tijd 96¾ a 96⅞; Braz. 86 a 88; 1829/39 84 a 86; 1843 — a —; Den. 3 pc. 78 a 79; N. L. 5 pc. 102 a 103; Ecuador 3 a 3½; Gren. 14 a 15; Uitgest. 3¼ a 3¾; Mexico 26⅞ a 27⅛; Peru 4 pc. 90½ a 91; Uitgest. 41½ a 42; Portugal 5 pc. 87 a 89; 4 pc. 32½ a 33; 3 pc. 33 a 34; Rusl. 1822, 5 pc. 111 a 112; (N.) 4½ pc. 101½ a 102; Spanje 5 pc. 20⅞ a 21⅛; 3 pc. 37¼ a 37½; Coupons — a —; Passive 5⅜ a 5⅝; Holl 2½ pc. 58¾ a 59; 4 pc. 90½ a 91; Venez. 30 a 31; Uitgest. 10½ a 11½.

WEENEN, 1 Oct. Met. 4½ pc. 81½; 5 pc. 92⅞; Bank-Actien 1222.

BERLIJN, 1 Oct. Schuldbr. 3½ pc. 88½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93½; Pools. 4 pc. 82¾; Loten fl. 200 19; id fl 300 145; id. fl. 500 83¼.

HAMBURG, 1 Oct. Russ. Eng. Leen. 107; Stiegl. 4 pc. 89; Spanje, Ard. 5 pc. 13⅜; Binnenl. 3 pc. 32⅜.

FRANKFORT, 1 Oct. Met. 5 pc. 76⅝; 4 pc. 60¼; 2½ pc. 39½; Bank-Actien 1214; Darmst. Loten fl. 50 80⅞; id. fl. 25 28; Badensche Loten fl. 50 59¼; id fl. 35, 34⅜; Nassausche 25⅞; Holl. 2½ pc. 58; Werk. Sch. 4 pc. 89½; Sijndic. 3½ pc. 89.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 24,85 a —	Pruissische	f 34¾ à —
Napelsche	—,— „ —	Spaansche	—,— „ —
Div. in £St.	11,87½ „ —	Hamb. Russ.	36⅛ „ —
Eng. Russen	11,92½ „ —	Russ. in Z. R.	36¾ „ —
Fransche	56⅜ „ —	„ Pap. „	— „ —
Belgische	56⅜ „ —	Pools. in Fl.	27⅜ „ —

Coup. Portugal Binnenl. Schuld N°. 16, f 46½ à f —.

De Coupons, verschenen 1°. Oct. 1851, van Certificaten 4 pc. Werkelijke Schuld, worden betaald als volgt:

Van wege het administratie-kantoor Ketwich en Voombergh, c. s., bij de Associatie-Cassa.

Saportas, c. s., bij de Ontvang- en Betaalkas.

Van Harpen, c. s., idem.

Brondgeest en Zoon, c. s., bij de Associatie-Cassa.

Wed. H. F. Tjeenk, c. s., idem.

L. R. Bisschoffsheim, idem.

Schermbeek en Roelofsz, idem.

Koning en van der Goes, ten hunnen kantore.

Administratie-kantoor te Delft, aldaar en bij E. en H. van Cranenburgh.

Hoydecoper en van Dielen, bij de Associatie-Cassa.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Oct. H. R. de Haan, Anna Jantina, Harwich.

HELVOET, 2 Oct. J. C. Bok, Albert, Bahia. - J. D. Meinck, Francisca, Arendsburg. — Gisteren nog: S. Dubbelaar, Urania, Nerva.

UITGEZEILD:

HELVOET, 1 Oct. H. B. Verstok, Regina Elisabeth, Dantzig.

AMSTERDAM, 3 October. Volgens brief van Kaptein Sandman, voerende het schip Generaal List, dato Aden 4 September jl., was alles wel aan boord en het schip gereed de reis naar Java te vervolgen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Post, van Lissabon te Maassluis binnen, rapporteert den 8 Sept. op 41° 20′ N. Breedte, 10° 7′ W. Lengte gepraaid te hebben, het schip Anna Elisabeth, Kapt. de Jong, van Londen naar Galatz, aan boord was alles wel.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BAHIA, Général Hoche, le Gloanic 233 k. Suiker, West-Indische Maatschappij.

BREMEN, Itje Johanna, Weken 21 v. Tabak, Kanpé en Wilde; 40 v. dito Wuste en Heintzen; 40 v. dito, 1,000 Huiden, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 2 October vertrokken naar:

Keulen J. C. W. Wilson, Coln N°. 4.

KEULEN, 2 October in lading naar:

Amsterdam Kapt Wilson Cölln N°. 10.

Rotterdam „ de Ruiter „ „ 29.

Rijnhoogte KEULEN 2 Oct. 15 vt. 0 dm.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitge[illegible]